Mölle syndigt värre

Foto: Holmén, Erik

Nordiska museet

Ortnamnet Mölle

I ett danskt brev från 1491 skrevs ortnamnet Myllæ, år 1569 Mölle leye. I en jordbok från **1651** läser man Mylle Leyit och på **1684** års karta över Skåne Mölle Läger. **1765** förekommer **Mölle Fiske-Läje**, och **1820** nämns första gången Mölle. Det är uppenbarligen **en mölla som givit upphov till ortnamnet**, men exakt var denna mölla legat, vet man inte med säkerhet. Man tror dock att det kan ha rört sig om en vattendriven kvarn som legat vid den bäck som rinner genom Mölle, och att kvarnen låg strax norr om nuvarande Kullabergsvägen. På en **arkeologisk karta** från **1860** finns ordet "mölla" på denna punkt. Mölletrakten har varit bebyggd sedan stenåldern. Orten **Mölles existens** har kunnat visas sedan **1491**, genom handlingar i ett arkiv i Köpenhamn. Därför firades ortens 500-årsjubileum 1991. Samhället var från början ett **fiskeläge under Krapperups slott.** Det var bönderna i Mölle by, Gylleröd, Bärekull, Krapparp och Möllehässle som använde sig av detta "läge". Den första kända kartan från **1685** visar ingen hamnanläggning. En sådan förekommer för första gången på en karta från **1755**. **Fiskeläget bestod år 1569 av tio fiskarehus.**

Gyllenstierna eller Gyldenstierne är en dansk uradlig ätt som gav upphov till två svenska grenar på 1440- och 1660-talen,

Krapperup är ett slott i Brunnby socken, Höganäs kommun. Den är en av Skånes äldsta och historiskt sett viktigaste sätesgårdar med anor från 1300-talet. Idag ägs och drivs godset av Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen.

1300-talet: Den ursprungliga borgen

Ägarlängd Kraperups slott

? – Johannes Jonaesson (Jens Jensen) 1300-tal
1353 – Stig Pedersen Krognos
1354 – Peder Stigsen Krognos
1387 – Stig Pedersen (d.y.) Krognos till Togæthorp
1419 – Oluf Stigsen Krognos, död 1426
1457 – Stig Olufsen Krognos, död 1461 (g.m. Barbara Brahe)
ca 1460 – Oluf Stigsen (d.y.) Krognos, död 1506
1506 – Anne Olufsdatter Krognos (1497–1671). Gift med Claus Podebusk, död 1540.
1540 – Mourids Clausen Podebusk, sålde slottet till sin svåger Fredrik Rantzau
1593 – Claus Mouridsen Podebusk, "den rike"
1616 – Margrete Clausdatter Podebusk, till Krapperup, Bollerup och Markie. G.m. Fredrik Rantzau.
1640? – Fredrik Rantzau, därefter dennes änka i 2:a giftet, Ide Ottesdatter Skeel
1650? – Henrik Rantzau (1630–1687), siste danske ägare, sålde Krapperup år 1667 till:
1667 – Maria Sofia De la Gardie, (1627–1694)
1667 – Maria Sofia De la Gardie, (1627–1694)
1694 – Christopher Gyllenstierna och Gustaf Pedersen Banér, svärsöner till den förutnämnda.
1702 – Henrik Jakob Hildebrand
1714 – Antoinetta Sofia Hildebrand, g.m. Johan Gabriel Sparfwenfeldt
1727 – Christina Sparfwenfeldt, dotter till förutnämnda, gift med Anders von Düben den yngre. Slottet såldes 1728, men köpet gick tillbaka.
1732 – Gustaf Adam Taube af Kudding
1734 – Petter Gotthard von Kochen (död 1764) tillsammans med sin bror Johan Henrik, vilken utköptes år 1755. Instiftade fideikommisset.
1764 – Christopher von Kochen, den förutnämndes brorson.
1809 – Antoinette von Kochen (1768–1841), gift med Carl Christoffer Gyllenstierna af Lundholm (1768–1841)
1841 – Nils Christoffer Gyllenstierna (1789–1865), kammarherre, till Frösåker och Bjersgård
1865 – Carl Gyllenstierna (1819–1866)
1865 – Nils Gyllenstierna (1855–1926), hovjägmästare
1926 – Eric Gyllenstierna (1882–1940), envoyé
1940 – Carl Gyllenstierna, bror till den förutnämnde
1951 – Gustaf Gyllenstierna (1891–1976), bror till den förutnämnde, siste fideikommissarien. Överlät slottet 1967 till den Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen.
1976 – Wanda Gyllenstierna (1917–1982), dotter till Eric Gyllenstierna

Till **tidiga "turister" i Mölle** kan räknas **Carl von Linné** som besökte Mölle på sin skånska resa den 14 juli **1749**, **Ernst Moritz Arndt** som vid sin resa år **1804** besökte Mölle den 28 augusti, och **Jonas Carl Linnerhielm** som beskrev ett möllebesök i Bref under nya resor i Sverige (**1806**). Något senare besökte riksantikvarien **Oscar Montelius** Mölle och berättade i sin reseberättelse från **1872** om besöket.

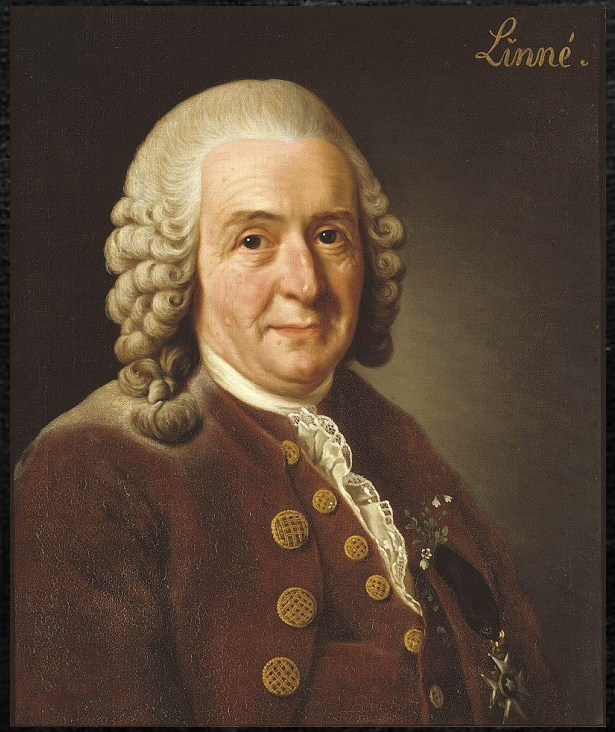

Carl von Linné

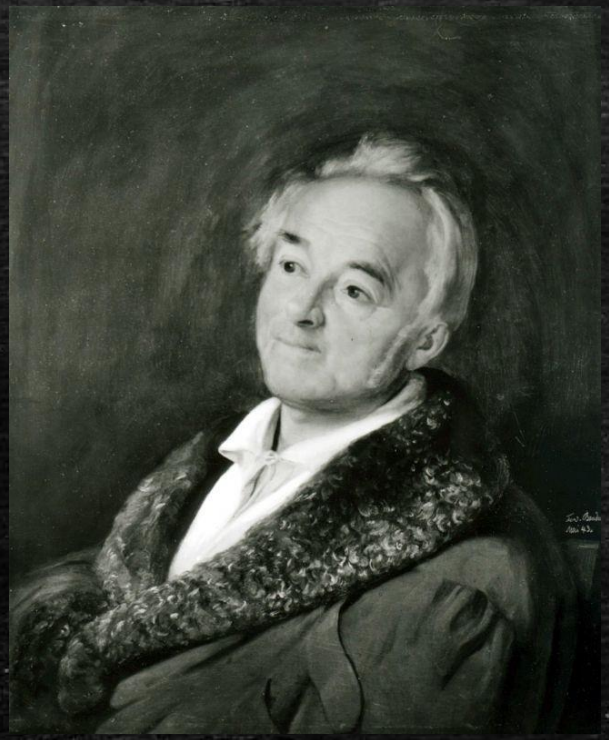

Ernst Moritz Arndt

Jonas Carl Linnerhielm

Oscar Montelius

Familjen Bager gillade Mölle

Förr var **Ransvik** en inskeppningshamn för kol till Kullens fyr. Ransvik är känt för att det var den första plats i Sverige där det idkades gemensamhetsbad, d.v.s. att män och kvinnor badade tillsammans i havet. Man talade om "Synden i Mölle". Sensationen blev inte mindre av att de badande fotograferades av hovfotograf Peter P Lundh, som hade ensamrätt till denna sorts fotografering. På kvällen samma dag som kortet togs fanns det att köpa i Lundhs turistmagasin i Mölle. Badbilderna togs under perioden 1907-17. Efter 1914 förbjöds fotografering av badande.

I början av 1930-talet upplevde Ransvik en ny storhetsperiod. I samband med sommarspelen i Mölle introducerades surfing och komiska vattenspel i Ransvik. Simmerskan Sally Bauer simmade mellan Mölle och Ransvik, liksom Ransvik var slutmålet i kapprodden från Mölle. Hollywoodaktrisen Carmen Clairmont visade också upp sig i Ransvik, vilket drog stora skaror folk. Ransvik betyder "korpviken", efter danskans ravn = korp

Kaffestugan i Ransvik, byggd 1922.

Badplatsen Solviken Mölle

Grand Hotel, Mölle

Hotellet byggdes under åren 1908–1909 av Johannes Ahlbäck. Arkitekt var Erik Zetterström. Stilen är jugend med nationalromantiska inslag. Den stora träverandan mot öst tillkom 1911.

Grand Hotel Dahlberg (Mölle)

Fotografering - 1900 – 1910

Badmodet

1910

Porträttfotograf till bilden är Vilhelmina ”Mimmi” Gustafsson som levde åren 1862 – 1949. Mimmi var verksam som ateljéfotograf i Stockholm från slutet av 1880-talet och fram till 1930 och hade genom åren ateljé vid Brännkyrkagatan 3, Götgatan 3 och Grev Turegatan 24B. I Stadsmuseets finns 8400 negativ med bilder tagna av Mimmi Gustafsson. Samlingen är museets största av en kvinnlig fotograf. Samlingen kom till Stadsmuseet som gåva år 1984. En boende i huset vid Götgatan 3 skänkte då de negativ hon funnit i ett skåp på husets vind. Negativen visade sig vara tagna av Vilhelmina ”Mimmi” Gustafsson som både haft bostad och ateljé på adressen.

Fotograf: Gustafsson, Vilhelmina Sofia "Mimmi". Stockholms stadsmuseum Foto år 1908.